

קביעות

במשנה ובהלכה היומית

לקבלת העלון במייל: office@kviuta.org

ההלכה היומית		המשנה היומית		שבוע 323	
ש"ע • או"ח		שביעית		תשע"ו	
יום	תאריך	פרק	משנה	סימן	סעיף
ד	כז אב	ו-ז	ו-א	לב	מה-מז
ה	כח אב	ז	ב-ג	לב	מח-נ
ו	כט אב	ז	ד-ה	לב-לג	נא-א
שב"ק ראה					
א	א אלול	ח	א-ב	לג-ד	ה-ב
ב	ב אלול	ח	ג-ד	לד-ה	ג-א
ג	ג אלול	ח	ה-ו	לו	א-ג

באור המשנה

אוצר בית דין

שנינו בתוספתא (שביעית פ"ח ה"א - ה"ג), 'בראשונה היו שלוחי בית דין יושבין [ווי"ג מחזירין] על פתחי עיירות. כל מי שמביא פירות בתוך ידו, [היו] נוטלין אותן ממנו, ונותנין לו מהן מזון שלש סעודות, והשאר מכניסין אותו לאוצר שבעיר. הגיע זמן תאנים, שלוחי בית דין שוכרין פועלין, ועודרין אותן ועושיין אותן דבילה, [וכונסין אותן בחביות] ומכניסין אותן לאוצר שבעיר. הגיע זמן ענבים, שלוחי בית דין שוכרין פועלין, ובוצרין אותן ודורכין אותן בגת, וכונסין אותן בחביות ומכניסין אותן לאוצר שבעיר. הגיע זמן זיתים, שלוחי בית דין שוכרין פועלין, ומוסקין אותן ועוטנין אותן בבית הבד, וכונסין אותן בחביות ומכניסין אותן לאוצר שבעיר. ומחלקין מהן ערבי שבתות - כל אחד ואחד לפי ביתו. הגיע שעת הביעור, עניים אוכלין אחר הביעור, אבל לא עשירים דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר אחד עניים ואחד עשירים אוכלין אחר הביעור. רבי שמעון אומר עשירים אוכלין מן האוצר אחר הביעור, ע"כ.

היתרים לפירות שביעית שביד בית דין

מבואר בתוספתא הנ"ל כמה היתרים בענין פירות שביעית שביד בית דין, ועליהם בנוי ההיתר של 'אוצר בית דין':

א. שכירות פועלים למלאכת קצירה - אע"פ שאסור לקצור פירות שביעית כדי להרוויח, ורק מותר לקצור מעט לצורך אכילה - 'לאכלה' ולא לסחורה - מכל מקום מבואר בתוספתא שמותר לבית דין לשכור פועלים לקצור ולבצור, וודאי הפועלים משתכרים מעבודתם. אמנם לא שנינו רק מקצירה ואילך, אבל שיהא מותר לשכור פועלים לעבוד את הקרקע במחוכר, לא מצינו, ובספר נתיב השמיטה (הוראות בעניני שביעית שמסר מן החזו"א לרבה של מושב נתיבה [היום יד בנימין] הרה"ג ר' משה פלס, סי' י"ב אות י"ד) כתב שהרבה פעמים אמר לו החזו"א שמשתפק בזה, כיון שלא מוזכר בברייתא אלא מקצירה ואילך, אמנם השקאה מותר משום שנחשב 'לאוקמי אילנא', שאם לא ישקה את האילנות יתקלקלו, [ובירקות וכדומה שיש איסור ספיחים, ההיתר של 'אוצר בית דין' נוגע רק למה שהתחיל לגדול בששית, שלדעת הר"ש אין בו איסור ספיחים].

הטעם שמותר לפועלים להרוויח ממלאכה בפירות שביעית, משום ששלוחי בית דין הם יד עניים [עי' אות ד' לקמן מש"כ בשם רשב"ש], ואינם קוצרים לעצמם כדי למכור לאחרים, אלא קוצרים לעניים בהיותם שלוחיהם, ורק לוקחים שכר עבור טרחתם.

ב. קצירה כדרך - שנינו (פ"ח מ"ו) שהקוצרים בשביעית - באופנים שמותר לקצור - צריכים לשנות, ולדעת הרע"ב (שם ע"פ פי' א' בר"ש שם) השינוי הוא **באופן** הקצירה, שאינו קוצרים בכלי המיוחד לקצירה, ולדעת הרמב"ם (הל' שמיטה פ"ד ה"א) השינוי הוא **בכמות**

בפתח השער

אֶלְפַנְדְּרוֹ הָיָה פֶּסֶל שְׁחִי לִפְנֵי מַאֲתִים שָׁנָה. יָדִי זָהָב הָיָה לוֹ, יִצְיֹרְתִי וְעִבְדוֹתַי הָיוּ יִצְיֹרֹת מוֹפֵת שֶׁלֹּא נָתַן הָיָה לְהִשָּׂאֵר אֲדִישׁ לְמוֹלָן. הוּא הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּחוֹמְרֵי הַגָּלִים הַטּוֹבִים וְהַנְּדִירִים בְּיֹתֵר וְהִתְוַצָּאָה הַיְתָה מְשׁוֹכֶבֶת עֵינָו.

כָּל פְּרוֹיֶקֶט שֶׁעָלָיו עֵמֶל, הָיָה מַעֲשֵׂה חוֹשֵׁב, לֹא נָתַן הָיָה לְמַצּוֹא בּוֹ וְלוֹ פָּגַם קָל. הַכֹּל הָיָה מִתְכַנֵּן. כָּל חֲצִיבָה הַיְתָה שְׁקוּלָה וְכָל חֲרִיץ הָיָה מְדֻקָּ. אֲצִלּוֹ לֹא הָיָה מִשְׁגַּל שֶׁל טְעוּת, הַדְּיוֹק הָיָה הַסְּמָל הַמְּסַחֵרֵי שְׁלוֹ.

חֵלוֹם מְקַצְעֵי הָיָה לוֹ. וּבְחִלּוֹמוֹ רָאָה סוֹס אֲבִיר, צְבוּעַ בְּצִבְעַ חוֹם אֲדָמוֹנִי, שֶׁעָרְוֹתָיו הִשְׁחֹרְוֹת סְרוּקוֹת לְמִשְׁעֵי וְעֵינָיו בּוֹרְקוֹת, בְּרוּחוֹ רָאָה אֶת הַיִּצְיָרָה מְפֹסֶלֶת בְּדִיקְנוֹת אֵינְסוֹפִית, וּמִרְאָה - מִרְהִיב... "זוֹ תְהִיָּה יִצְיֹרֵת חַיִּי", חֲשַׁב, "הַסּוֹס בּוֹ אָבִיא לְיָדִי בְּטוֹי אֶת מֵיטֵב יְכוּלוֹתֵי, וְאֶגִּיעַ לְתוֹצָאָה הַמְּשֻׁלְמֵת".

וּמִמַּחְשְׁבָה לְמַעֲשֵׂה - בַּעֲזָרַת עֲשָׂרוֹת פּוֹעֲלִים הוֹבֵא גוֹשׁ אָבֹן עֵנֶק וְהַחֲלוֹם הַחַל קוֹרֵם עוֹה גִּידִים קוֹי מִתְאַר שֶׁל רֵאשׁ, וְנִרְגְּלִים. בְּשֻׁלְבַ הַבָּא סִתְתָו הַעֵינָיִם וְהִלָּסַת וְאִפִּילוֹ שֶׁעָרוֹת הָעֶרְף. כָּל מִכַּת פְּטִישׁ הַיְתָה מְכֻנָּה, וְכָל פְּסָה בְּגוֹשׁ הָאָבֹן זְכָתָה לְטַפּוֹל אִישִׁי, אַחֲרֵי מְדִידוֹת וְחֲשׁוּבִים מְרַכְבִּים.

בְּתֵם הַעֲבֹדָה הַמְאֻמָּצָת, הַגִּיעַ הַזְמַן לְקַצֵּר אֶת הַפְּרוֹת. צָוֹת סְפָלִים הַעֲבִיר בְּזִהְרִיּוֹת אֶת הַסּוֹס לְכַפֵּר הַעִיר, שָׁם, סְמוּךְ לְמוֹשֵׁב הַעֲגֻלוֹנִים, הַעֲמַד כְּשֶׁלְצֻצְאוֹ אֶפְסָר קָשׁוּר לַעֲץ.

הַפֶּסֶל הָיָה מְרָצָה. הַמְקוּם הַמְרַכְזֵי הַבְּטִיחַ שְׂרָפִים יָרְאוּ אֶת הַסּוֹס. וַיִּפְּרוּ בְּכִשְׁרוֹנוֹ הַמְיֻחָד שֶׁל יוֹצְרוֹ.

« המשך בעמוד ג' »

רץ למשנה

בכלל יראי השם הוא

אפילו צדיק שאינו גמור... כשיעסוק בששה סדרי משנה וחוזר חלילה, בכלל יראי ה' הוא הנה שחרו אתו בעוה"ב ופעולתו לפניו גם בעוה"ז שגם עולמו יראה בחייו.

(תפארת ישראל יכין עוקצין פ"ג מ"ב, אות צ"ד)

הלימוד השבוע
מוקדש לע"נ
מרת ציפורה
בת נתן נטע ע"ה
נלב"ע א' אלול

הלימוד השבוע
מוקדש לע"נ
ר' יעקב ב"ר יצחק ז"ל
נלב"ע כ"ח אב

שיעורי
המשנה
וההלכה
היומית

072-299-0099

מבחן שבועי במשנה / 23

מסכת שביעית פרק ו' משנה ו' - פרק ח' משנה ו'

א. מדוע אין מביאים תרומה מחו"ל לארץ?

1. כי התרומה טמאה | 2. שמא ירד הכהן אחריה ויצא לחו"ל | 3. שמא תרקב בדרך.
4. כי ביציאתה מחו"ל היא מאבדת שם תרומה.

ב. האם עולשי שדה מטמאים טומאת אוכלים?

1. כן | 2. לא | 3. רק בשביעית מטמאים.
4. רק בשאר שנים מטמאים.

ג. האם מותר לסחור בבכור בהמה?

1. אסור | 2. מותר | 3. בבכור חי - מותר, בשחוט - אסור | 4. בבכור חי - אסור, בשחוט - מותר, ובלבד שלא ימכרו באיטליז.

ד. להלכה! מי שנזדמנו לו מיני בעלי חיים טמאים, האם מותר למוכרם?

1. מותר | 2. אסור | 3. צייד - אסור, אחרים - מותרים | 4. צייד - מותר, אחרים - אסורים.

ה. להלכה! האם יש שביעית לקטף?

1. יש לו שביעית | 2. אין לו שביעית, כי אין דינו כעצים | 3. אין לו שביעית, כי דינו כעצים.
4. יש לו שביעית, כי הנאתו וביעורו שוים.

ו. ורד של שביעית שכבשו בשמן של שישית מה דינו?

1. הכל חייב בביעור | 2. הורד בטל בשמן וא"צ לבערו כלל | 3. ילקט את הורד קודם זמן הביאור והשמן מותר | 4. מחלקות אם אוסר בנותן טעם.

ז. באילו שמנים אסור להדליק נר?

1. בתרומה ובשביעית - אסור.
2. בשביעית ובמעשר שני - אסור.
3. בתרומה טמאה ובמעשר שני - אסור.
4. בתרומה טהורה ובמעשר שני טמא - אסור.

ח. מדוע אין למכור פירות שביעית במידה, במשקל או במנין?

1. כדי שימכרו בזול | 2. שיהיה היכר לדבר, שצריך לנהוג בהם קדושת שביעית | 3. 1-2 נכונים | 4. כדי שימכרו ביוקר.

ט. האומר לפועל הא לך איסור ולקוט לי בו ירק, מה הדין? ומה הטעם?

1. שכרו אסור, כי הוא לשון מכר | 2. שכרו מותר, כי הוא לשון שכירות | 3. שכרו אסור, כי הוא לשון שכירות | 4. שכרו מותר, כי הוא לשון מכר.

י. האם מותר לקצוץ תאנים בחרבה? ומדוע?

1. אסור, כי זו דרכו | 2. מותר, כי אינו כדרך הבוצרים | 3. אסור, משום מראית עין.
4. מותר, כי לא משנה במה קוצצים.

הקצירה, שקוצרם מעט מעט וחובט ואוכל, ומפשטות לשון התוספתא לכאורה משמע שהפועלים היו קוצרים ובוצרים כדרכו, וכן מפורש ברמב"ן עה"ת (ויקרא כ"ה ז'), שהביא תוספתא זו, וכתב, וז"ל, וכשיבא זמן לקיטת כל אותו המין, כגון שבא זמן של [קציר] ועת הבציר הגיע, בית דין שוכרים פועלים ובוצרין ומוסקין ולוקטים כל אותו המין, ודורכים ומוסקין בגת ובבית הבד כדרך שאר השנים, ונותנים לאוצר שלהן וכו', עכ"ל, ומבואר שלא היו משנים כלל, לא באופן הקצירה ולא בכמות הקצירה.

הטעם שמותר לשלוחי בית דין לקצור כדרכו, יש לבאר ע"פ מה שכתב הרמב"ם בספר המצוות (ל"ת רכ"ג) שהטעם שצריך לשנות הוא כדי להורות שהפירות הפקר, שלפי זה נראה שרק לבעלים אסור, ועי' בחזון איש (י"ב ה"ו) שג"כ הוכיח מכאן שאסור רק לבעלים.

ג. דריכה בגת כדרך - שנינו (פ"ח מ"ו) שגם בתלוש יש מלאכות שאסורים כדרכם, כגון דריכה וכדומה, וגם בזה כתב הרמב"ן הנ"ל שדורכין כדרך שאר השנים, וביאר החזון איש (י"א ז') ע"פ מה שכתב הרמב"ן לעיל שם (סוף פסוק ה') שהוא רק אסמכתא ולא אסרו אלא לבעלים, וז"ל, וכן הענין שאמרו שאין קוצצין התאנים במקצע ולא דורכין הענבים בגת, גדר ואסמכתא מדבריהם כדי שלא יבוא לידי שימור ואסיפת הפירות ויגזלו אותם מן העניים להדיא שמותר כדרכו, עכ"ל, ולפי זה אסור רק לבעלים או למי שזוכה מן ההפקר, אבל שלוחי בית דין שעושים בשל הפקר לטובת הציבור, מותר.

ד. שמירת הפירות - הרשב"ש (סי' רנ"ח) התיר להעמיד שומרים על השדות, כדי שלא ייכנסו גויים ויגנבו את הפירות, על פי התוספתא הנ"ל ששלוחי בית דין שאני, [ובעל כרחק סובר שבעלמא אסור לשמור פירות אפילו מגויים, אך עי' רדב"ז הל' שמיטה סוף"ד ופ"ה הי"ג], וביאר שכשם שמותר לשלוחי בית דין לקצור משום שהם ידם של עניים, כמו כן מותר להם לשמור.

ה. אין צריך ביעור - הרמב"ן (שם פסוק ז') הוכיח מהתוספתא הנ"ל [ממה ששנינו שם בסוף שמותר לאכול אחר הביעור], שפירות ביד בית דין אינם צריכים ביעור - דהיינו שאין צריך להפקירם, שכבר הם מבוערים מן הבית, ומופקרים לכל ביד בית דין, [ונחלקו המפרשים אם היתר זה הוא רק בפירות שהם ביד בית דין בשעת הביעור, או גם בפירות שכבר ביד הלוקח בשעת הביעור].

פרפראות הפרשה

"כי יהיה כה אביון מאחד אחיה... פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו די מחסרו אשר יחסר לו"

מצוות הצדקה אינה רשות אלא חובה וזכות שהטילה עלינו התורה, ועניינה, לעזור ולתמוך באחינו העניים שאינם יכולים להסתדר בכוחות עצמם.

כאשר אדם מעוניין לסייע לחברו, נדרש רק רצון כן ואמיתי, ואז כבר תמצא הדרך להגיש את הסיוע הנדרש. **הסיפור הבא ממחיש זאת ביתר שאת.**

איכר זקן ביקש לחרוש את אדמת גינתו על מנת לשתול בה תפוחי אדמה. אך מחמת גילו המופלג העבודה הייתה קשה לו מדי. רק בנו היחיד יכול היה לעזור לו במלאכה, אולם זה ישב בכלא בעוון גניבה.

ישב הזקן וכתב לבנו מכתב בו גולל עד כמה חסר הוא לו כעת לחרישת הגינה.

לא עבר זמן רב והבן כתב חזרה "עשה לי טובה, אבא, אל תחפור את הגינה, שם קברתי את הכסף..."

לא עברו שעות רבות עד שבביתו הופיע גדוד שוטרים, בידם אתי חפירה ופניהם מועדות לגינה. הם הפכו את האדמה על פיה, ולא מצאו מאומה.

לאחר יומיים הגיע מכתב נוסף מהבן: "שתול את תפוחי האדמה שלך, אבא, "זה מה שיכולתי לעשות מהמקום בו אני נמצא..."

תמיד ניתן לעזור, צריך רק לרצות, ואז מוצאים את הדרך...

תשובות: בפקס 072-277-2272 או במייל office@kviuta.org

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י

מבחן מס' 23 | שם: _____

טלפון: _____

כתובת: _____

איך כותבים פרשת והיה אם שמוע בתפילין פתוחה או סתומה

מחלוקת הרמב"ם והרא"ש בהגדרת פרשה פתוחה ופרשה סתומה

דהנה במס' שבת ק"ג: מובא ברייתא שלומדים ממה דכתיב וכתבתם שצריך לכתוב כתיבה תמה ואחד הדינים הוא שפרשה פתוחה לא יעשנה סתומה, וסתומה לא יעשנה פתוחה, וכתבו הרמב"ם והטוש"ע דאם שינה בס"ת מסתומה לפתוחה או להיפך אפילו בדיעבד פסול, והכוונה היא דהתורה מחולקת לקטעים הנקראים פרשיות, ובין כל פרשה ופרשה יש ריוח של מקום חלק לפחות של ג' תיבות של ג' אותיות, (ויש שם מחלוקת האם השיעור הוא באותיות קטנות שהן תשע יודין או באותיות גדולות שיוכלו לכתוב שם תיבת למשפחותיכם שיש בה ט' אותיות גדולות) אלא שיש פרשה סתומה ויש פרשה פתוחה, ובברייתא לא מפורש מהי צורת פתוחה ומהי צורת סתומה, ויש בזה כמה שיטות בראשונים אבל להלכה מביא המחבר ביו"ד סי' רע"ה ס"א שני שיטות עיקריות הרא"ש והרמב"ם, שיטת הרא"ש שפרשה פתוחה היינו כל שהרווח שלפניה פתוח מצד אחד, כלומר שהפרשה הקודמת מסיימת באמצע השורה ומניח רווח עד סוף השורה, או שמתחיל פרשה זו באמצע השורה ומניח רווח לפניה מתחילת השורה ופרשה סתומה היינו שהפרשה מתחילה באותה שורה של הפרשה הקודמת, ואם סיים פרשה סתומה בסוף שורה יניח שורה שלימה חלק ויתחיל את הפרשה הבאה בשורה השלישית, והוי ג"כ פרשה סתומה, ולשיטת הרמב"ם פרשה פתוחה היינו שהפרשה מתחילה בתחילת שורה וסתומה היינו שמתחילה באמצע שורה אבל אי"צ דוקא שזה יהיה באותה שורה של הפרשה הקודמת.

ביאור דעת המחבר והרמב"א

ועכשיו נבוא לבאר את שיטת המחבר והרמב"א דהנה בס"ת פרשת והיה אם שמוע היא סתומה, אבל במזוזה מבואר בגמ' מנחות דף לב. שאם לא עשה אותה סתומה כשירה כיון שפרשת שמע אינה קרובה בתורה לפרשת והיה אם שמוע ויש הרבה פרשיות פתוחות ביניהם, אמנם לגבי תפילין כתב הרמב"ם שצריך להקפיד שפרשה זו תהיה סתומה, והוא לעיכובא. וכתב הב"י שטעמו הוא שכיון שלגבי פרשיות של קדש והיה כי יביאן צריך להקפיד שיהיו פתוחות ולא סתומות לכן צריך גם להקפיד על פרשת והיה אם שמוע עיי"ש, אמנם הדרכ"מ הביא מהארחות חיים (סי' כו) שחולק על הרמב"ם וסובר שאם עשה פרשה

אחרונה פתוחה כשר משום שמשווה תפילין למזוזה, והביא שם משו"ת מהר"ם פדואה (סי' ע"ז) שנכון הוא ומכל מקום ינהגו לכתחלה כהרמב"ם עיי"ש עוד.

וזה שורש שני השיטות שהמחבר פוסק כהרמב"ם, והרמ"א כהמהר"ם פדואה, אלא שהרמ"א מוסיף שבמדינות אלו נוהגים לעשות פרשת והיה אם שמוע פתוחה, וכתב המ"ב שהמ"א מביא מהל"ח שכוונת הרמ"א לעשות כך לכתחלה אף שמצוה לעשותה סתומה גם לאורחות חיים, כדי שלא להוציא לעז על הראשונים, אבל מדברי הלבוש והגר"א משמע שיותר טוב לעשות כמה שכתוב בשו"ע.

אופן הסתימה

והנה בס"ת כשעושים פרשה סתומה אנו יוצאים את שני השיטות משום שאנו גומרים את הפרשה הראשונה בתוך שורה, ומשאירים ריוח של ט' אותיות ואח"כ מתחילים את הפרשה השניה בסוף השיטה ואז זה סתומה לכל הדיעות, אבל בתפילין פרשת והיה אם שמוע א"א לעשות כן, שהרי צריך להתחיל את הפרשה בתחילת העמוד ולכן כדי שזה יהיה פרשה סתומה צריך או להתחיל את פרשת והיה אם שמוע באמצע שיטה כהרמב"ם, או להשאיר שורה חלק ולהתחיל את הפרשה בשורה שניה כהרא"ש, ופוסק המחבר שהעיקר כשיטת הרמב"ם ולכן צריך להתחיל את פרשת והיה אם שמוע באמצע שיטה.

דעת הט"ז

והנה הט"ז המציא שאפשר לצאת ידי שניהם, והיינו שבסוף פר' שמע משירים בסוף העמוד רווח בשיעור של פחות מתשע אותיות וכן בתחילת השורה שלמעלה לפני התחלת פרשת והיה אם שמוע, ובצירוף שניהם יש כאן שיעור של הפסק פרשה, ואז נחשב פרשה סתומה בין לדעת הרמב"ם [כיון שמתחיל באמצע השורה] ובין לדעת הרא"ש [כיון שבשורה שבה כתובה הפרשה אין שיעור ריוח], והנה ברוב תפוצות האשכנזים קיבלו את דברי הט"ז וכן מצאו בתפילין של הבעש"ט, ושל הר"ר זושא (ובדברי הט"ז גופיה יש שני הנהגות יש נוהגים לשייר פחות מט' יודין למטה ופחות מט' יודין למעלה, ויש נוהגים לשייר פחות מט' יודין למטה ופחות מט' אותיות גדולות למעלה שביחד יהיו ט' אותיות גדולות), אמנם עיין בשו"ע הרב סעיף ג' שחולק על הט"ז ופוסק כעין שיטת המחבר ונהרא ונהרא ופשוטיה.

« המשך מעמוד א' »

אה, למרבה הפלא, איש לא נעצר, אנשים חננו את ה'סוס' בלא יותר ממבט חטוף. ואף אחד לא בא לבחון את הפלא מקרוב, ולהתפעל מיצירת המופת.

לאחר יום של התעלמויות מחלטה, לא יכלו אלפנדרו לאצור את רגשותיו. הוא נגש אל אחד העוברים ושבים ושאל אותו בפרץ של רגשות: "אמור לי, מדוע לא מעניין הסוס שלי אף אחד?". התבונן בו האיש בפליאה ואמר: "במה שונה הסוס שלך מכל הסוסים שיש כאן סביב?".

ברגע זה נפל לו האסימון. הסוס פשוט נראה אמתית מדי. ועוד אותו לילה חצה באבחת פטיש את הסוס לשני חלקים.

למחרת, המתה הפקר באנשים נפעמים. הכל באו להתגודד סביב הפלא - סוס אמתית חצוי לשניים, עומד באבירות ונצב על עומדו" כזאת לא ראו מעולם. הכל שבחו, הללו ופארוהו, על העבודה המדהימה.

השגרה נראית כה מובנת מאליה, הפרנסה, הילדים, הטוב והאשף. הסוס נצב על עמדו, ואיננו מרגישים בפלא. איננו מפנימים כי גם מים שזורמים הם מופת. והם תוצאה של קיום התנאי שהציבה התורה בפנינו בבחירה בין החיים והברכה למות והקללה, רק בהבנת אמתית ודבקות בבורא העומד מאחורי השגרה ומחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, והדבקות בתורה ועמלה, וקיום המצוות, נפיר בהשגחה העליונה המלכה אותנו על כל צעד ושעל, ונזכה לכל טוב.

אגוסטן שבת העורך

המבחן החודשי בהלכה מס' 004
מסימן ל"ב סעיף ג'
עד סימן ל"ט סעיף ה'
יופיע אי"ה בגליון 324

לחיות כהלכה

וגם מי שדעתו יפה, שיכול ללמוד ולזכור כל התורה שבעל פה, יש לו ללמוד ולחזור תחילה הלכות הללו הצריכות למעשה, כי יש להן די קדימה על שאר ההלכות שאי"צ כל כך. (שולחן ערוך הרב הלכות ת"ת פרק ג' סעיף ט')

דרך חיים תוכחות מוסר

תוכחות המוסר, הם מטים את האדם לחיים נמצא שהם דרך החיים. (רש"י משלי פ"ו פכ"ג)
צריך הנפש אל המוסר כצורך הארץ אל המטר. (שבט מוסר פכ"ט אות לד)

מושגים במשנה / מאת הרב אשר שיק שליט"א

מח"ס ילקוט ביאורים על ששה סדרי משנה ותלמוד בבלי

אמירת "שלום"

"ומחזיקין ידי נכרי בשביעית, אצל לא ידי ישראל. ושואלין בשלומן, מפני דרכי שלום". (שביעית פרק ה' משנה ט')

"שואלים בשלום נכרים מפני דרכי שלום, ואף על פי שמטיל שם שמים על הנכרי, ש"שלום" אחד משמותיו של הקב"ה" (רע"ב גיטין פרק ה' משנה ט').

רצונו של הקב"ה שיהיה שלום בין בריותיו. ואפילו בין יהודי לגוי, קל וחמור בין יהודי ליהודי. ואחד מהדברים המביאים שלום ורעות, היא אמירת שלום.

וכן היה מרגל אצל בןמא דאבני [רגיל אבני לומר]: לעולם יהא אדם ערום ביראה, מענה רב משיב חמה, ומרבה שלום עם אקו ועם קרוכיו ועם כל אדם, ואפילו עם נכרי בשוק, כדי שיהא אהוב למעלה

משיב כהלכה

שאלה למעשה מתוך הנלמד השבוע בהלכה היומית **שאלה:** מתי זמן המצוה של הנחת תפלין? [שו"ע סי' ל"ז ס"ב, ומ"ב, וביה"ל שם]

תשובה על שאלת השבוע שעבר

שאלה: איזה עורות כשרים לקלף, ומה הכי משבח. [שו"ע סי' לב סעיף יב, וביאור הלכה שם ד"ה יהיה הקלף].

תשובה: כתב המחבר שיהיה הקלף מעור בהמה וחתיה ועוף הטהורים, אפילו מןבילה וטרפה שלהם, אבל לא מעור בהמה וחתיה ועוף הטמאים, דכתיב למען תהיה תורת ה' בפיך (שמות יג, ט), ממין המתיר לפיה, ולא מעור דג אפילו הוא טהור, משום דנפיש זוהמיה, וכתב שם הבאור הלכה בשם האחרונים שעור של עוף משבח ואחריו חיה ואחריו בהמה ושליל יותר טוב שעדין לא יצא לאויר העולם.

את התשובות ניתן לשלוח במייל office@kviuta.org או לפקס 072-277-2272

ובמדרש רבה (דברים פרשה ה פסוק יד): אָמַר דָּוִד, מִבְּקֵשׁ הֵיטִי לְשִׁמּוֹעַ מִהוּ שִׁחְתּוֹ שֶׁל הַקֶּבֶ"ה עַל יִשְׂרָאֵל, וְשִׁמְעֵתִי שֶׁהִיא עֲסוּק בְּשִׁלּוּמָן, שְׁנֵאמַר (תהלים פה, ט) "אֲשַׁמְעָה מִה יִדְבַר הָאֵל ה' כִּי יִדְבַר שְׁלוֹם אֶל עַמּוֹ וְאֶל חֲסִידָיו וְגו'".

אמר רבי שמעון בן הלפתא: ראה מה חביב השלום, כשבקש הקב"ה לברך את ישראל לא מצא כלי שהוא מחזיק כל הברכות לברכן בו אלא השלום, מנין, שנאמר (שם כט, יא) "ה' עז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום".

גדול השלום שאין הקב"ה מבשר את ירושלים שיהיו נגאלים אלא בשלום, שנאמר (ישעיהו נב, ז) "משמיע שלום מבשר טוב משמיע ישועה".

וְנִחְמַד לְמִטָּה וְיִהְיֶה מְקַבֵּל עַל הַבְּרִיּוֹת. אָמְרוּ עֲלָיו עַל רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי שֶׁלֹּא הִקְדִּימוּ אֲדָם שְׁלוֹם מֵעוֹלָם וְאֶפִּילוּ נִכְרִי בְּשׂוּק. (ברכות ז, י).

ישנם כאלה שבמקום לומר "שלום" משתמשים בכטויים גזיזים כמו "ביי" וכדומה - ופלא גדול עליהם: למה לא "ישילו שם שמים" על יהודי??]

על הפסוק (דברים כ, י) "כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום", כתב המדרש תנחומא: ראה כמה גדול כח השלום, שאפילו לשונאים אמר הקב"ה לפתח להם לשלום. כך שנו רבותינו שואלים בשלום הגזיזים מפני דרכי שלום.

מבחן

במשנה לילדים / 323

שביעית פרק ו משנה ו - פרק ח' משנה ו

א. האם מתיר להביא תרומה מחו"ל?

1. מסוריא אסור משאר חו"ל מתיר | 2. מסוריא מתיר משאר חו"ל אסור | 3. מחו"ל אסור מסוריא מחלקת.

ב. האם מאכל בהמה שמתקיים בארץ יש לו קדשות שביעית וחייב לבערו?

1. אין לו קדשות שביעית כי מתקיים בארץ. | 2. אין חייב לבערו כי מתקיים בארץ. | 3. אין חייב לבערו כי אינו מאכל אדם.

ג. מה הטעם שדבר שמתקיים בארץ אין צריך לבערו? (ברטנורא)

1. כי אין לו חשיבות | 2. משום הפסד מרבה. | 3. לפי שלא פלה לחיה מן השדה.

ד. האם מתיר לצבע עם קלפת רמון של שמיטה?

1. מתיר לעצמו אבל לא לאחרים בשכר. | 2. מתיר רק לאחרים אבל לא לעצמו. | 3. אסור משום לאכלה ולא לצבע.

ה. האם מתיר למכור בכור חי (בעל מום שמתיר לזרים)?

1. מתיר ובלבד שלא ימכרנו באטליוז.

2. אסור אלא אם לקח שלא על מנת למכור ולבסוף רוצה למכרו מתיר.
3. מתיר תמיד אך רק באופן שמכרו במחיר שקנה בלי להרויח כלום.
- ו. האם יש בעור לעלי הבטנים [בטנה] ומדוע?
  1. יש בעור כי נושרים מאביהם.
  2. אין בעור כי מתקיימים בארץ | 3. מחלקת.
- ז. האם מתיר לעשות מלוגמא ממאכל בהמה?
  1. אסור דכתיב לאכלה | 2. מתיר כי אינו מאכל אדם.
  3. עושין מלוגמא לאדם אבל לא לבהמה.
- ח. האם מתיר להדליק את הנר משמן של שמיטה?
  1. אסור | 2. מתיר | 3. מחלקת.
- ט. הנותן לפועל כסף שילקט לו ירקות שמיטה האם יש בדמים קדשות שביעית?
  1. אם אמר לקט לי בו... יש בו קדשות שביעית.
  2. אם אמר הא לה איסר זה ולקט לי ירק יש בו קדשות שביעית | 3. בשני האפנים יש קדשות שביעית.
- י. האם מתיר לדרה ענבים של שמיטה?
  1. בגת אסור בערבה מתיר.
  2. בגת מתיר בערבה אסור.
  3. בגת מתיר בערבה מחלקת.

בהצלחה!

את התשובות ניתן לשלוח עד יום שישי של אחר חומר המבחן בשעה 12:00 בפקס שמספרו 072-277-2272 או במייל office@kviuta.org פעם בחודש יתקיימו הגרלות בין העונים על פרסים יקרי ערך כאשר תשובות כל שבוע מזכים בכרטיס נוסף להשתתפות בהגרלה.

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

מבחן מס' 323 | שם: _____ | טלפון: _____
מקום לימודים: _____ | כתובת: _____

לענין הרה"ג שלמה בהג"ר יונה ז"ל • לענין הר"ר אשר בן ר' דוד האוסדורף ז"ל • לענין פסח יוסף ב"ר יעקב ז"ל

תשובות למבחני המשנה היומית פרשת פנחס
 - מבחן שבועי מס' 17 - מבחן לילדים מס' 317 -
 א. 2. ב. 3. ג. 1. ד. 2. ה. 3. ו. 3. ז. 2. ח. 1. ט. 2. י. 2.

